

Jure ROTOVNIK, oskrbnik reševalnih aparatorov v službi za varstvo pri delu v RLV

Ko zavije razrita in le delno zakrpana cesta iz Šoštanja v sotesko Penk, začuti popotnik utrujenost zaradi vijugaste ceste pod strmim bregom na desni, levih hladnih železniških tirov in skrajno levo umazane reke Pake, ki je v tem jesenskem času upadla in nesramežljivo razkazuje še z odpadki "okrašena" bregova svoje struge.

Ob vhodu v sotesko je sredi hriba na desni strani nekaj hiš. Vedno, kadar me je pot vodila tod mimo, sem se spraševala, kakšni ljudje so si zgradili domove tu zgoraj, na strmem pobočju. Nedavno pa sem imela enega od ljudi v teh domovih priložnost spoznati...

Jure Rotovnik se je sem, v Skorno, kot se temu manjšemu zaselku in tistemu večjemu na drugi strani hriba uradno reče, priženil, in to leta 1963. Bila je to zanj velika sprememba, saj je njegov rodni dom na Legnu pri Slovenjem Gradcu, z 12 hektarov veliko kmetijo, ki leži pretežno v ravnini.

Stroga starša sta svojih 10 sinov in 4 hčere hitro vpregla v trdo kmečko delo. "Zato," se je Jure pohvalil, "pa nismo nikoli stradali." Zemlja jim je dajala dovolj hrane - domačim in vsakemu, ki je prišel v njihovo hišo. Tudi partizanom in Nemcem med drugo svetovno vojno,

"Nemci so navadno prikorakali v hišo in pobrali, kar so potrebovali, za partizane pa smo hrano nalagali v skrito shrambo, iz katere so jo potem odnesli," je Jure luščil iz spomina dogodka, ki jih je kot sedem-, osemletni fantič doživljal sam ali jih pomni po pripovedovanju domačih.

"Naša družina in kmetija je vojno dobro prestala, čeprav smo seveda imeli tudi hude ure, polne strahu in pričakovanja, kaj se bo zgodilo... Dobro prestatati zato, ker smo tako okupatorju kot partizanom bili bolj v korist, če smo lahko doma kolikor toliko nemoteno obdelovali zemljo in pridelovali hrano, kot pa da bi nosili puške," je pridal Jure "pod črto" obujanja spominov na vojna leta.

Jure je bil na dom, starše, brate in sestre zelo navezan. Pa na zemljo in delo na njej. Do svojega štiriindvajsetega leta starosti doma nikoli ni zapustil za dalj časa, zato mu je bilo težko, ko je spoznal, da jih je doma preveč in si bo moral zato poiskati delo v svetu.

"To je bilo najtežje obdobje v mojem življenju. Prišel sem med neznanne ljudi v Velenje, med rudarje v velenjski rudnik. Trdega dela se nisem bal, saj sem ga bil vajen. Tako sem postal eden od 3 600 rudarjev, kolikor jih je bilo v RLV takrat, leta 1961, in si mislil, če zdržijo oni, bom tudi jaz.

Poklic rudarja sem začel opravljati na šolskem čelu v jami Preloge in tam preživel celih štirinajst let," je Jure poudaril.

Nepozabnih, si upam dodati, saj se delovnih tovarišev iz jame Jure zelo rad spominja in se z mnogimi še danes pogosto srečuje.

V štirinajstih letih dela v jami je ob delu dosegel kvalifikacijo, opravil izpit za jamskega reševalca in leta 1974 še izpit za strelca v metanskih jamah. Potem pa je zbolel. Zdravnik je Juretu zaradi obolelega srca prepovedal jamsko delo in premestili so ga v službo za varstvo pri delu, natančneje, postal je oskrbnik reševalnih aparatorov v jamski reševalni postaji RLV. To delo fizično ni težko, je pa zelo odgovorno, saj imajo štirje delavci v reševalni postaji na skrbi okoli 600 reševalnih aparatorov. Redno jih morajo pregledovati, opravljati morebitne okvare na njih; skratka, skrbeti, da je vsak reševalni aparat brezhiben in pripravljen za uporabo.

Jure je s ponosom povedal, da se še nikoli doslej ni zgodilo, da bi se jamski reševalci bali spustiti v jame RLV v reševalno akcijo ali samo na vajo; bali zato, ker bi jim morda reševalni aparati lahko zatajili. S tem se je pohvalil tudi zavoljo tega, ker so se v nekaterih jugoslovanskih rudnikih že zgodile nesreče, celo s smrtnim izidom, ker jamski reševalci niso imeli na voljo brezhibne opreme... Ob tem se je Jure z mislimi spet povrnil nazaj v leta, ko je bil še rudar.

"Resnično pravo navezanost med sodelavci, solidarnost in pripravljenost za pomoč najdeš v redkokaterem poklicu, a med rudarji je nujna, če hočejo delati in preživeti. V najtežjih trenutkih smo dihali kot eden. Ob kakšni nesreči smo bili na trnih, dokler nismo za slehernega med nami zvedeli, kaj je z njim," je razpredal besede o svojih izkušnjah Jure, ki je tudi stalni član jamske reševalne čete RLV.

S premestitvijo iz jame in boleznijo se je Juretovo življenje v marsičem spremenilo, ne pa tudi umirilo. Vsak dan je na delu v RLV resda le 4 ure, se je pa zato doma vpregel v delo v svoji krajevni skupnosti. Pa tudi pri hiši veliko sam postori.

Ves čas med sicer sproščenim klepetom se mi je zdelo, da mi želi po vedati še nekaj; da samo čaka, kdaj ga bom vprašala. Potem pa je sam prišel z besedo na dan in začel pripovedovati:

"Ko smo prenavljali staro hišo ženinih staršev, se nam je ob podiranju zadnje stene, naslonjene na breg, začela zemlja nenadoma vdirati in nastala je velika luknja, in ko smo vanjo spustili človeka z baterijo, je zavpil, da je našel 'Postojnsko jamo'..."

Tako se je pričela širiti zgodba o danes že dokaj znani naši, Rotovnikovi jami. Leta 1978 je ta jama bila odkrita 16 metrov daleč, dostop vanjo in prehod po ozkem rovu pa sem uredil jaz s svojimi sorodniki. Potem pa so se nadaljnjih odkopavanj in raziskovanj jame lotili še jamarji iz Topolšice in do danes odprli jama 54 metrov daleč."

Tako zanimivost si je bilo seveda vredno ogledati. Z Juretom sva stopila v električno razsvetljen ozek, a dovolj visok rov za pokončno hojo, in ko sem se začela razgledovati naokrog, kar verjeti nisem mogla, da se v nedrjih na pogled čisto navadnega hriba v Skornem skriva takšno bogastvo kraškega sveta: apnenčasti stebri, kapniki različnih velikosti in oblik.

Po strmih železnih stopnicah sva prilezla v kapniško dvorano, veliko 10 metrov krat 10 metrov, ki je pravi biser te jame. Jure mi je razka zoval posebnosti v njej in me opozarjal na nekatere izredno lepe primerke kapnikov; čudes, ki človeku vsaj s kancem domišljije pričarajo psa, ptico, božjo družino ob jaslicah. In vse to je še lepše, kadar zunaj dežuje in se po teh čudežih narave zlivajo tanki curki vode, ki prenika v jama.

"Jama je registrirana kot naravni spomenik in še zdaleč ni v celoti raziskana," je Jure nadaljeval svojo pripoved o njej. "Mnogo slovenskih strokovnjakov za jamarstvo jo je že obiskalo in si jo podrobno ogledalo. Odkrili so, da v njej ni živel človek in da je tudi drugo življenje v preteklosti bilo v njej redko, ker je bila jama na debelo zalita z blatom."

Je pa v Rotovnikovi jami mnogo življenja danes. Že nekaj časa je odprta in na ogled turistom; letos jih je bilo v njej okoli 2 000. Največ ima obiskovalcev iz zdravilišča Topolšica, zakaj njim je pot v Skorno kratka, ogled jame pa jim popestri brezdnele popoldneve. Jure se ob takih obiskih prelevi v kar pravega vodiča.

Najin klepet se je zavlekel že v tretjo uro, a sva kljub temu o mnogih stvareh, ki burkajo Juretovo domišljijo in spomin, spregovorila le bežno. Bolj mimogrede sem, denimo, zvedela tudi, da ima Jure dve hčeri; mlajši je ime Danijela in je zaposlena v naši delovni skupnosti Družbeni standard, starejši je ime Irena in uči matematiko in fiziko v osnovni šoli, žena - ime ji je Rozika - pa je zaposlena v obratu maziškega Elkraja v Šoštanju.

Ves čas pogovora je Jure v svojo pripoved vpletal tudi svoje brate in sestre. Zakaj še vedno so velika in složna skupnost; četudi sta starša že deset let mrtva. Enkrat na leto se zberejo na družinskem srečanju, ki je prava veselica, saj se je vsa rodbina razširila že na okoli 100 članov.

Jure je nazadnje zamahnil z roko in dejal, da bi lahko o svojem življenju govoril še in še, preden pa sva se razšla je izrekel še tole čestitko:

"Vsem rudarjem čestitam za 29. november, dan republike."

Diana JANEŽIČ

Obvestilo za vse vpisnike zimskega letovanja v hotelu Igman na Bjelašnici

Objavljena cena v razpisu tega letovanja (v Informatorju 23/86) 56 200 dinarjev ne vključuje stroškov prevoza.

Skupaj s stroški avtobusnega in letalskega prevoza je cena tega 7-dnevnega letovanja 89 500 dinarjev in v to ceno so poleg stroškov prevoza všteti stroški za 7 polpenzionov (od dnevnih obrokov hrane vključuje polpenzion zajtrk in kosilo ali večerjo).

Sicer pa je za razpisana zimska letovanja še nekaj prostih mest, v glavnem izven časa šolskih počitnic.

Delovna skupnost REK
Družbeni standard

RUDAR 28. nov 1986